

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pasič se vrača iz svojega velikonočnega oddiha v Cavatu v Dalmaciji nazaj v Beograd in pričakuje se, da se bo spotoma ustavil v Sarajevu ter predložil kralju ukaz o imenovanju delovne vlade, ki se bo 28. t. m. predstavila skupščini. Najbrž bo sedanja PP. volilna vlada s malimi spremembami postala delovna vlada in bo nekaj vladnih mest še vedno ostalo nezasedenih. Nagli povratek Pasiča se pripisuje razmeram v Bolgariji, ko se od bolgarske strani podtika naši vladi podpiranje pre vratnih agitatorjev in ko bo treba nekaj skleniti za službo, da nastane v Bolgariji prava državljanska vojna.

Ce pride do ponovne PP. vlade se bodo pogajanja med radikali in radičevci vendar nadaljevala in ko pridejo sporazumno do zaključka, se bo vlada pač sprememila tako, da pridejo v njo mesto Pribičevićevih demokratov radičevci, ali pa da bodo radikali sami vladali, podpirani v parlamentu od Radičevih poslancev.

Konferenca med našimi in italijanskimi vladnimi zastopniki je svoje delo prekinila. Beograjski vladni listi sicer pišejo, da radi obolevnosti predsednika italijanske delegacije ali zastopstva, v resnici pa radi vedno večjih zahtev, ki jih stavijo Italijani. Naši zastopniki ni so mogli sami odločiti in so se pripeljali v Beograd po navodila. Zunanji minister dr. Ninič se je odpeljal sedaj na Sušak, pa se ne ve, ali bo kot član vlade odklonil predrzne italijanske zahteve ali pa bo zopet na tistem Italijanom vse ugodil.

Zagrebski sodbeni stol je zopet odbil obtožnico državnega pravdnika proti predsedstvu HRSS, to je proti poslancem dr. Mačku, dr. Krmjeviču, Predavcu, ing. Košutiču in dr. Košutiču, ki so pa še vedno zaprti, ali kakor se pravi internirani v zagrebski policijski vojašnici.

Konferenca Male antante se ne bo vršila takoj začetkom, ampak še le okrog 10. maja v Bukarešti. Došim je imel češki zunanji minister dr. Beneš obširno poročilo in skupščinsko razpravo o češki zunanji politiki, je naša vlada bolj kot kdaj poprej molčela in tudi glede te konference še ni podala niti najmanjše izjave, četudi so prinašali beograjski listi najrazličnejša poročila, ki bi se morala na vsak način ali ovrēci, ali pa potrditi. Da o vstopu Poljske in Grčije v Malo antanto, kakor se je prej zatrjevalo, ni niti govora, izve naša javnost samo iz čeških listov.

KRVAVI DOGODKI V BOLGARIJI.

Pretečeni — pravoslavni velikonočni teden so začeli v Bolgariji strašni in krvavi dogodki. Najprej je bil meuspel atentat na kralja, potem je bil umorjen vladni pravnik general Georgijev in povodom zadušnice za njim v sofijski cerkvi sv. Nedelje je eksplodiral peklenki stroj s strašnim učinkom. Ta atentat je bil namenjen vladi, pogodil je pa v glavnem sofijsko prebivalstvo. Par ministrov je ranjenih, okrog 20 generalov je ubitih, druge žrtve so pa po večini iz ljudstva. Vlada noče izdati pravega in velikega števila mrtvih in ranjenih.

Vse te dogodke pripisuje vlada boljševiški in tuji agitaciji, da bi prikrila prave povode atentatov. Koliko resnice je na vladnih izjavah, vidimo takoj, če si vzbudimo v spomin, kako si je sedanja Cankova vlada dne 9. junija 1923 prilastila oblast in kaj je doslej počenjala. Voditelj Stambolijskijevе stranke in vlade je na najgroznejše načine pomorila, še v tujino je pošiljala za njimi morilce, — potem je pa zakon in pravice uveljavila samo za svoje pristaše, vse druge državljane je pa postavila izven zakona in izven vseh pravic. V dveh letih njenega obstoja so silno narasli davki, ker je šel vedno večji del državnega premoženja za obožene vladne pristaše. Take razmere se seveda ne končajo mirno in za upore ter občupne čine zatiranega in brezpravnega ljudstva seveda ni treba tuje agitacije.

Cankova vlada je začela sedaj s puško in nožem trebiti in uničevati svoje nasprotnike. Na 10 tisoče ljudi, ki so pri režimu bolj slabo zapisani, je zaprtih, tisoče so pa že postrelili in poklali večinoma kar na tistem po noči.

Bolgarski krvavi režim trosi tudi vesti, da je naša država kriva prevratne agitacije! To je zlobna in krivična obdolžitev, res pa je, da ima tudi Pasičeva politika precej krivde na žalostni usodi bratskega bolgarskega naroda. V Beogradu se s Stambolijskim niso hoteli zblizati in sporazumeti, če tudi bi se lahko, pohvalili in spoznali so ga še le, ko je bil že ubit, krvavega Cankova so pa sprejeli in so z njim bogzna kaj razpravljali.

V FRANCIJI NOVA VLADA IN DOSEDANJA POLITIKA.

Znani francoski državnik Briand ni mogel sestaviti vlade, ker so mu socialisti odrekli podporo, sestavil jo je pa njegov politični tovariš Painlevé.

S to vlado je prišel na površje zopet Joseph Caillaux kot finančni minister. Ta politik je bil že večkrat francoski minister in enkrat celo vladni predsednik, a ker je trezen in do skrajnosti pravičen, si je že pred vojno nakopal silno sovraštvo nacionalistov. Nasprotniki so ga med vojno obdolžili zveze z Nemci in veleizdaje ter spravili tudi v ječo za par let. Ko je zmagal v Franciji levitarski blok s Herriotom na čelu, je dobil Caillaux sijajno zadoščenje za krivično preganjanje in sedaj je zopet na vladnem mestu, kjer se je že tolikokrat izkazal v najboljših ozirih. On ne pomeni za Francijo samo nov finančni načrt, ki ima vse izglede, da strezljivo velokapitala in veleindustrije, temveč po-

menj za vso Evropo gotov političen program. — Dosedanji vladni predsednik Herriot bo sedaj najbrž skupščinski predsednik.

NEMSKI DRŽAVNI PREDSEDNIK

bo izvoljen v nedeljo. Odločitev bo padla med tremi kandidati: dr. Marx, kandidat vseh republikancev, maršal Hindenburg, kandidat nacionalistov in monarhistov, Thaelman, komunist, ki pa ne pride v poštev ter je postavljen samo za to, ker komunisti vedno samostojno nastopajo ter porabijo vsako priliko za štetje svojih pristašev. V interesu Nemčije in cele Evrope je izvolitev republikanskega kandidata dr. Marxa. — Tudi Amerika je proti Hindenburgu. Na seji berlinskega gospodarskega parlamentarnega odseka je minister vnanjih zadev dr. Stresemann dal razumeti, da Amerika zelo pazljivo zasleduje potek volivne kampanje v Nemčiji. Dr. Stresemann je povedal, da je Amerika pogajanja za razne kredite ustavila do 26. aprila, ker hoče počakati izida predsedniških volitev.

Politični pouk.

Poslanec dr. Hohnjec je na Belo nedeljo imel v Gor. Radgoni zbor zaupnikov za gornjeradganski okraj. Zborovanje je bilo izvrstno obiskano, zlasti iz gornjeradganske županije je bil obisk zelo mnogosteven. Predsedoval je domači župnik Anton Kocbek. Dr. Hohnjec je podal poročilo o političnih dogodkih v novoizvoljeni narodni skupščini. Med navzočimi je tudi bilo dosti takih, ki nekaj niso bili pristaši naše stranke, pa so se ji pridružili, ker so se prepričali o pravičnosti njenega programa in poštenosti njenega dela. Enoglasno in z odobravanjem je bila sprejeta ta-le resolucija: »Zbor zaupnikov SLS v Gornji Radgoni izreka popolno zaupanje svojemu poslancu dr. Hohnjcu, celemu Jugoslovanskemu klubu in zlasti njegovemu voditelju dr. Korošču; poziva jih, da enako neustrašeno kakor doslej zastopajo pravice in interese slovenskega ljudstva, osobito da se z vso odločnostjo tudi v bodoče borijo za avtonomijo Slovenije, dokler si je ne priborimo. Zbor zaupnikov ogorčeno obsoja, da se narodni skupščini ne predloži v stvaren pretres državni proračun, marveč se z mrzlično naglico vsiljujejo dvanajstine s tako ogromnimi novimi bremenii, s katerimi bo zopet težko zadeta Slovenija, zlasti njeni delavni sloji.«

Starigr. V sredo, dne 15. t. m., se je vršil pri nas shod zaupnikov SLS za okraj Slovenj Gradec. Zastopane so bile skoraj vse županije iz okraja. Poročal je poslanec g. Vlado Pušenjak o političnem položaju, razpravljali smo o važnih strankinih organizacijskih vprašanjih. Ljudje so se pritoževali radi zahteve vojaštva, da mora vsak vojak-konjenik vzdrževati konja za jahanje z vso opremo, od katere zahteve noče vojaška oblast kljub protestu poslancev in občin odstopiti. Živimo v težkih časih, davčna bremena so neznosna, a povrh naj še kupujemo drage vojaške konje.

Razbor. V nedeljo, dne 26. t. m., po naši se vrši pri nas shod Slovenske ljudske stranke. Poroča poslanec VI. Pušenjak.

Laško. Na velikonočni ponedeljek, dne 13. aprila t. l., se je vršil v Društveni dvorani zelo številno obiskan shod zaupnikov naše stranke. Shodu je predsedoval okrajni načelnik naše organizacije, g. Miha Hrašnik. Poslanec dr. Gosar je v poldrugournem govoru naslikal razmere v naši državi od začetka do danes. Njegovo poročilo je bilo vzeto z odobravanjem na znanje. Po njegovem govoru in po resolucijah, ki jih je predlagal in utemeljeval g. Deželak, se je vršila živahna razprava, ki nam je pričla, da naši možje z zanimanjem zasledujejo razvoj političnega življenja v naši ožji in širši domovini. — Resolucije, sprejete na okrajnem zboru zaupnikov SLS za laški okraj dne 13. aprila 1925: 1. Zbrani zaupniki odobravajo postopanje naših poslancev, združenih v Jugoslovanskem klubu, njihovo načelno zadržanje glede na ureditev države ter izjavljamo, da ostane avtonomija naš program, dolder se ne izvede. Posebno zahvalo izrekamo našem poslancu dr. Gosarju za njegov odločni nastop pri proračunski razpravi in se popolnoma soglašamo z njim, kakor tudi s strankinemu voditelju dr. Korošču. 2. Protestiramo proti avtonomni carinski tarifi, a zahtevamo pa pred vsem, da se popolnoma ukine izvozna carina na živino, kajti sedanji hitri padec cen živini je pogubonosn za našega kmeta. 3. Zahtevamo zakon o zboljšanju zemljišč, kakor smo ga imeli prej na Stajerskem, da je dežela s pomočjo države podpirala kmetovalce pri popravljanju, oziroma osuševanju zemljišč. 4. Protestiramo z vso odločnostjo proti razpustu občinskih odborov in odstavitvi županov, kakor se je to začelo sedaj. Zahtevamo takoj razpis občinskih volitev v občinah Trbovlje in Sv. Krištof. 5. Protestiramo zoper nove davke, ki nam jih je vlada naložila sedaj, ko cene drugim predmetom padajo. 6. Protestiramo zoper Pribičevićev učni načrt, ki hoče naše šole ponižati na tisto stopinjo, kot so v Macedoniji.

Prireditve.

Sv. Križ pri Mariboru. Velikonočne praznike smo letos obhajali prav slovesno in veselo. Po lepi slovesnosti vstopenja na veliko soboto so užareli po vseh hribih številni kresovi, izmed katerih je bil najlepši na Mačkovem hribu: kres v obliki velikanske monštrance s križem. Slovesno zvonjenje je udarjalo na naše uho, slišali smo zvonove iz St. Jurja, Svečine, Zg. Sv. Kungote, Jarenine, pa tudi mogočne stolne in franciškske iz Maribora. Naša mladina se je pa še prav posebno veselila velikonočnega ponedeljka, ker je bilo vse radovedno, kako bodo nastopile naše mladence v igri »Roka božja.« Reči smemo, da je bil splošen nastop dober in da je občinstvo sočustvovalo z ubogo Krištinico, ki je po bridkih prevarah sveta zopet našla svojo

ljubo prijateljico Režiko, katero je prej zaničevala. No, kar je pa počenjal zviti Janez za kazen svoji zahrbitni ženkici Spehi, to pa je že presegalo vse meje. Smeha je bilo na cente, pa saj je tudi bilo vredno smeha! Naši ljubi sosedje so se gotovo z zadovoljstvom v srce vračali domov, zlasti tisti, ki so iskali v predstavah pravi pomen. Kmahu zopet na veselo svidenje!

Sv. Primož nad Muto. Katoliško bralno društvo pri Sv. Primožu nad Muto je pričelo zopet živahnije delovati. Na velikonočni ponedeljek so priredili poštvovalni člani društva dve igri, ki sta tako navdušili številne obiskovalce, da so izrekli enodušno željo, da bi kmalu kaj takega zopet videli. Kakor slišimo, se Kat. bralno društvo pripravlja, da zopet prav v kratkem z novimi prireditvami preseneš svoje prijatelje. K društveni delavnosti so mnogo pripomogle zadnje volitve, ko se je nekaj zasleplencev pridružilo Pivkovi stranki. Večina naših mož se je krepko držala krščanskih načel in ti tudi sedaj ne bodo pustili, da bi po tem kraju širili nekateri sokolsko navdahnjeni ljudje brezverska sokolska načela. Za Sokola ni mesta pri Sv. Primožu, pač pa se bo razširjalo in cvetelo naše Katoliško bralno društvo, čigar delo bo blagoslovlj Bog.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Igra »Miklova Zala«, vpri-zorjena na velikonočni ponedeljek, je prav dobro uspela. Društveni dom je bil tokrat premajhen; gledalcev je bilo nad 350. Vpriprireditve igre dela vso čast naši organizirani mladini, zlasti še Orlom in Orlicam, ki so pri njej največ sodelovali. V nedeljo, dne 26. aprila t. l., popoldne po večernicah se igra na splošno željo ponovi. Za pozneje pa pripravljamo novo, iz češčine v rokopisu prevedeno dramo »Žrtev spovedne molčečnosti«, ki je versko-apologetične vsebine in je na čeških podeželskih odrih zapustila povsod velik vtis.

Sv. Pavel pri Preboldu. Tukašnja orlovska mladina priredi v nedeljo, dne 26. t. m., ob treh popoldne, svojo II. Akademijo. Na sporedu so med drugimi točkami tudi simbolične vaje, ljubki rajalni nastop gojenk in »Predice« v narodnih nošah. Akademijo zaključijo alegorija »Kralj Matjaž« v 5 slikah. Pridite vsi, ki se zanimате za orlovstvo in želite poštenega razvedrila Bog živil!

Orlovska srenja Marija Nazarje. Dne 31. maja t. l., na Vnebohodu priredi orlovska srenja Marija-Nazarje na Ljubnem v Savinjski dolini svojo prvo javno telovadbo s celodnevним sporedom. Vsi najiskrenejše vabljeni Bog živil — Odbor.

Polzeča. Dekliška zveza v Grizah vpripriredi v nedeljo, dne 26. aprila t. l., ob treh popoldne v dvorani g. Cimpermana na Polzeči žaloigro v petih dejanjih »Vestalka.« Vrši se ob času preganjanja kristjanov pod cesarjem Neronom v Rimu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zg. Loznica pri Zalcu. Dne 28. junija t. l. bo blagoslovitev, oziroma otvoritev novega Gasilnega doma s službo božjo na prostem. Tovariša, kakor tudi druga društva se naprošajo, da ta dan ne prirejejo nobenih prireditve. Spored bo objavljen o pravem času.

Krekova igra v Pišecah. Dne 29. 3. in dne 19. 4. je tukašnja Prosvetno društvo s sodelovanjem orlovskega odseka in Dekliške zveze priredilo Krekovo igro »Turski križ.« Igralci, ki so se z neko posebno vnemo in lahkoto uživali v svoje vloge, in udeleženci, ki so v tolikem številu prišli tudi k ponavljanju igre, pričajo, kako naše ljudstvo pozna in ljubi dr. Kreka, kako živi za njegove ideje. Želeli bi samo, da bi to igro prirejala naša društva tudi drugod, ter z njo budila in ohranjala v naši mladini in našem ljudstvu globoko zaupanje do Boga in Marije, kakor odseva iz te igre. — Veselimo se idealne poštvovalnosti naših društvenikov, posebno tistih, ki imajo po dve uri daleč k vaju in sestankom. Vsem igralcem in igralkam se prav iskreno zahvalujemo in kličemo: Vstrajajte in krepko naprejte! Posebno zahvalo še izrekamo g. Ivanu Kostevc, ki nam ob takih in enakah priložnostih da brezplačno svoje lepe prostore na razpolago.

Tedenske novice.

Upravništvo opetovano opozarja, da je pri vseh oglasnih zadevah, bodisi vprašanjih, pismih, ki se naj pošljejo na kakšen drugi naslov itd., potrebno, da se vedno priložijo potrebne znamke za poštnino, oziroma dopisnice za odgovor. Brez priložene poštnine ni mogoče upravništvu odgovorjeti. Škoda za vsako pismo ali dopisnico, ki pride na upravništvo brez poštnine za odgovor: upravništvo se ne more na nje ozirati! — V vprašanjih po naslovih, ki so položeni v upravništvu, ne pozabite na oglasno številko (v malih oglasih na koncu), ker s tem priharitate upravništvu mnogo nepotrebnega dela! — Upravništvo.

Rimskim romarjem še enkrat naznanjamo sledeče: A) Tisti romarji, ki ne mislijo nazaj iz Rima potovati skupno z drugimi romarji, ampak se v Rimu ločijo in gredo svojo pot domov, morajo imeti: 1. Za jugoslovansko policijo pravilni potni list, ki ga dobijo pri srezkemu poglavarstvu, v Mariboru pa pri policijskem komisariatu. Italijanskega vizuma za ta potni list ne rabijo. 2. Za italijanske oblasti rabijo romarsko legitimacijo, katero jim izda pripravljalni odbor. Za to legitimacijo morajo dotični romarji poslati svojo fotografijo, vsaj do konca aprila. 3. Ti romarji imajo na italijanskih železnicah samo 30% popusta, in bode treba k svoti, ki so jo že poslali, za železnico še doplačati 20% t. j. za II. razred 208 D, za III. razred pa 150 D. 4. Vsi ti romarji, ki iz Rima nazaj potujejo ločeno, se lahko tudi od Postojne do Rima peljajo z vsakim vlakom, ki ima vozove tistega razreda, za katerega so plačali vožnjo in jim torej tudi v Rim ni treba potovati z drugimi romarji. 5. Vsi romarji, ki potujejo iz Rima ločeno od drugih, naj vsaj do 5. maja naznanijo, po kateri progi hočejo potovati nazaj. B) Vsem romarjem naznanjamo, da so se dne 15. aprila italijanske železnice podražile za 25% t. j. za